

Actieplan

Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

Gemeente Bergen (NH)

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Concrete doelstellingen voor 2017	4
Circulair aanbesteden van 2 trajecten.....	4
SROI (Social Return on Investment).....	5
Duurzaamheidscriteria.....	5
Borging MVI binnen de organisatie	6
Impactanalyse.....	7

Inleiding

Op 8 december 2016 heeft de gemeente Bergen (NH) het manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen ondertekend. Als deelnemer van het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (Manifest MVI) wil de gemeente Bergen (NH) de effectiviteit en de impact van Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (hierna te noemen: MVI) vergroten. Na ondertekening van het Manifest MVI is er gewerkt aan het opstellen van een actieplan om hier invulling aan te geven.

Het actieplan dient te worden gezien als groeimodel. Dit actieplan richt zich op de 2^e helft van 2017.

De gemeente Bergen is per 1 januari 2017 ambtelijk gefuseerd met de gemeente Uitgeest, Castricum en Heiloo in de werkorganisatie BUCH. Aangezien de werkorganisatie zich nog in de opstartfase bevindt, is gebleken dat de borging van het onderwerp maatschappelijk verantwoord inkopen nog aandacht vergt. Dit is een aandachtspunt dat dit jaar wordt opgepakt. In het actieplan zelf wordt dit nader toegelicht.

Concrete doelstellingen voor 2017

Circulair aanbesteden van twee trajecten

De gemeente Bergen gaat dit jaar twee trajecten op een circulaire aanbesteden. Op deze manier wil de gemeente starten met de transitie van een lineaire naar een circulaire economie waar afval feitelijk niet bestaat. Deze twee trajecten worden gezien als pilots. De uiteindelijke doelstelling, welke ook is vastgelegd in het inkoop- en aanbestedingsbeleid, is om te groeien naar een situatie in 2020 waar tenminste 10% van alle aanbestedingstrajecten op een circulaire wijze worden uitgevoerd. De pilots op dit gebied vormen de eerste stap hierin. In de tweede helft van 2017 zal in overleg met het college en overige stakeholders worden bepaald op welke wijze een concrete invulling gegeven kan worden aan de doelstelling om vanaf 2020 tenminste 10% van alle aanbestedingstrajecten op een circulaire wijze uit te voeren. Dit zal plaatsvinden op basis van het opgestelde inkoopactieplan en de impactanalyse.

Bij het bepalen van de keuze voor de pilots voor dit jaar wordt rekening gehouden met aanbestedingen waarbij de markt reeds voldoende ervaring heeft opgedaan op dit vlak. Dit vergroot de kans op korte termijnsuccessen en draagt bij aan draagvlak op de lange termijn.

Doelstellingen:

Voor de 2e helft van 2017 worden de volgende twee trajecten op een circulaire wijze aanbesteed:

- 1. Warme en koude drankenautomaten**
- 2. Meubilair raadszaal**

Daarnaast zal een plan van aanpak worden opgesteld om de doelstelling, om vanaf 2020 tenminste 10% van alle aanbestedingstrajecten op een circulaire wijze uit te voeren, te kunnen realiseren.

SROI (Social Return on Investment)

Bij Social Return gaat het erom dat een investering die de gemeente doet, naast het 'gewone' rendement ook een concrete sociale winst (return) oplevert. Bij in principe alle aanbestedingen (afhankelijk van het looncomponent) met een opdrachtwaarde van tenminste 200.000,- zal social return als eis (5%) worden meegenomen. De borging hiervan ligt vast in een startdocument dat standaard wordt opgesteld voor aanvang van een aanbesteding. Na afronding van een aanbesteding worden de gegevens van de opdrachtnemer doorgegeven aan het hiervoor ingerichte werkgeversservicepunt. Op deze wijze wordt geborgd dat de concrete invulling van de social return verplichting ook daadwerkelijk wordt nageleefd.

Doelstellingen:

Voor 2017 wordt bij aanbestedingstrajecten waar deze norm op van toepassing is expliciet toegezien op naleving van deze norm.

Vanaf 2017 zal jaarlijks een rapportage worden opgesteld waarin niet alleen is opgenomen bij welke aanbestedingstrajecten social return van toepassing is verklaard maar ook hoe de concrete invulling hiervan eruit ziet.

Duurzaamheidscriteria

De duurzaamheidscriteria, opgesteld door Pianoo, worden standaard beoordeeld in hoeverre deze toepasbaar zijn bij een aanbesteding. In het eerder vermelde startdocument wordt ook hier een passage aan gewijd om dit op voorhand te borgen. In de decentraal ingerichte inkooporganisatie dient een budgethouder vanaf een meervoudig onderhandse procedure een inkoopadviseur te raadplegen. De inkoopadviseur ondersteunt de budgethouder om te bepalen op welke wijze de duurzaamheidscriteria kunnen worden toegepast. Dit vindt plaats in de vorm van gestelde eisen maar wordt daar waar mogelijk ook toegepast als gunningscriteria om de potentiële opdrachtnemers uit te dagen.

Doelstellingen:

1. De opgestelde duurzaamheidscriteria van Pianoo, op basis van produktgroepen, zullen in de tweede helft van 2017 gekoppeld worden aan de aanwezige domeinen binnen de werkorganisatie. Dit zal op een wijze gaan plaatsvinden waarbij dit eenvoudig door de budgethouders actief binnen een domein ontsloten kan worden.

2. In aansluiting op bovengenoemde doelstelling zullen trainingen op de toepasbaarheid van duurzaamheidscriteria bij aanbestedingen dit jaar gaan plaatsvinden. Aan de domeinen zullen via roadshows presentaties worden gegeven namen de inkoopadviseurs waar ook de wethouders en domeinmanagers bij betrokken worden. Op deze wijze willen wij de kennis/mogelijkheden breed uitdragen.

Borging MVI binnen de organisatie

De gemeente Bergen is op 1 januari 2017 ambtelijk gefuseerd met de gemeente Uitgeest, Castricum en Heiloo in de werkorganisatie BUCH. Duurzaamheid binnen de werkorganisatie is een onderwerp dat de komende tijd nog de nodige aandacht vergt. Binnen de werkorganisatie zijn er zeven domeinen. Per domein is een inkoopadviseur aangewezen om te borgen dat er bij een aanbestedingstraject rekening wordt gehouden met maatschappelijk verantwoord inkopen. De budgethouder dient de inkoopadviseur verplicht in te schakelen vanaf een meervoudig onderhandse procedure, waarmee geborgd wordt dat duurzaamheid, wordt meegenomen in een aanbesteding. De naleving op de duurzaamheidsbelofte, uitgezonderd de invulling van de sroi-verplichting, (contractmanagement) ligt op dit moment bij de budgethouder. De naleving op het gebied van de sroi-verplichting ligt bij het werkgeversservicepunt. Op deze wijze is geborgd dat de duurzaamheidsbelofte en de sroi-verplichting daadwerkelijk worden ingevuld.

In de organisatie zijn daarnaast twee duurzaamheidsfunctionarissen werkzaam. In gezamenlijk overleg dient nog bepaald te worden hoe duurzaamheid in het algemeen kan worden geborgd binnen de werkorganisatie. Dit zal in de 2e helft van dit jaar plaatsvinden.

Doelstelling 2017:

Zorgen voor borging van duurzaamheid, waar maatschappelijk verantwoord inkopen onderdeel vanuit maakt, binnen de organisatie. Het gaat hierbij om het concreet uitwerken van de borging van maatschappelijk verantwoord inkopen binnen de organisatie. Aandacht zal daarbij worden besteed aan de wijze waarop de organisatie de driehoek bestuurder-budgethouder-inkoper inzet, maar ook de overige belangrijke stakeholders, om te komen tot een zo effectief mogelijk en zo breed mogelijk gedragen MVI beleid. In verband met de ambtelijke fusie per 1 januari 2017 is dit voor de 1e helft van 2017 nog een stap te ver gebleken.

Impactanalyse

Om een goed beeld en een duidelijke focus aan te kunnen brengen, is het van belang dat de ambities die de gemeente na wil streven in lijn zijn met de markt en met de organisatie. Van belang is het om te bepalen waar de komende jaren de prioriteiten komen te liggen. Dit zorgt voor duidelijkheid binnen de organisatie. Hiervoor leent een impactanalyse zich, zoals hieronder afgebeeld. De mogelijkheden op het gebied van MVI worden per inkooppakket bekeken. Dit zal in samenspraak met de stakeholders tot stand komen in de 2^e helft van 2017. De concrete acties voor 2018-2020 worden bepaald door de impactanalyse te verbinden met het meerjarige inkoopactieplan.

	Maatschappelijk verantwoord inkopen					
Thema's versus inkooppakket	Biobased inkopen - Verminderen fossiele grondstoffen door hernieuwbare grondstoffen. 	Circulair inkopen - Onderscheiden en/of grondstoffen van producten aan het einde van de levens- of gebruiksduur opnieuw inzetten, waarbij de oorspronkelijke waarde wordt behouden. 	Klimaatbewust inkopen - Klimaatneutraal. 	Innovatiegericht inkopen - Door innovatieve en duurzame oplossingen de maatschappelijk vragen oplossen zodat overheden hun publieke taken beter kunnen uitvoeren. 	Internationale Sociale Voorwaarden (ISV) - Voorwaarden die zich richten op het bevorderen van de internationale arbeidsnormen, zoals het tegengaan van dwangarbeid, slavernij, kinderarbeid en discriminatie. 	Social return on Investment - Het creëren van extra werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
Inkooppakket						
Ambitie						
Wat doen we al?						
Risico's?						
Kansen?						
In welk jaar pakken we dit op (prioritering)?						

Doelstellingen 2017:

Uitvoeren van een impactanalyse in samenspraak met de stakeholders om de concrete acties voor 2018-2020 te kunnen bepalen in combinatie met het meerjarige inkoopactieplan. Op deze wijze wil de organisatie een concrete invulling gaan geven aan de volgende doelstellingen opgenomen in het inkoop- en aanbestedingsbeleid:

- 1. Vanaf 2020 tenminste 10 % van alle trajecten circulariteit aan te besteden**
- 2. Tenminste 20% CO2-reductie, 20% energieopwekking en 20% energiebesparing realiseren voor 2020.**

De impactanalyse wordt vastgesteld door het college.